

Plenum

Tisdag 7.5.2019 kl. 14.00—17.13

7. Förvaltningsrådets berättelse till riksdagen om Rundradions verksamhet 2018

Berättelse B 10/2019 rd

Remissdebatt

Förste vice talman Juho Eerola: Ärende 7 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till kommunikationsutskottet.

Vi inleder debatten. — Förvaltningsrådets vice ordförande, ledamot Satonen.

Debatt

16.37 Arto Satonen kok (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässähän on kyse vuosittain annettavasta Ylen kertomuksesta eduskunnalle, joka täällä sitten perusteellisesti liikenne- ja viestintävaliokunnassa käsitellään. Muutamalla sanalla ajattelin tässä avata tämän kertomuksen sisältöä. Tätähän on tietysti käsitelty jo Ylen elimissä, erityisesti hallintoneuvoston työvaliokunnassa, joka tätä asiaa on seurannut.

Ihan taustaksi, ja varsinkin uusille edustajille kertoakseni: Edellisellä vaalikaudella istui kaksikin parlamentaarista työryhmää, jotka käsitelivät Ylen tehtäviä, Yle-lakia, Ylen rahoitusta ja myöskin Ylen roolia suhteessa kaupalliseen mediaan ja ylipäätään sen asemaa suomalaisilla mediamarkkinoilla. Nämä molemmat työryhmät päätyivät yksimieliseen mietintöön, joiden seurauksena sitten Yle on myös tehnyt jonkun verran muutoksia omaan toimintaansa. Ennen kaikkea ostot ulkopuolisilta tahoilta ja erityisesti suomalaisilta indie-toimijoilta ovat kasvaneet. Eli nämä edellisen vaalikauden parlamentaaristen työryhmien tulokset ovat siellä ikään kuin pohjana.

Tässä Ylen kertomuksessa esitellään erityisesti Ylen julkisen palvelun tehtävä ja strategia, toimintaympäristön muutokset, Ylen sisällöt ja palvelut, Ylen arvo suomalaisille, johon menen kohta vähän tarkemmin, ja Ylen toiminnan kehittäminen ja toimintaperiaatteet sekä Ylen rahoituskustannusrakenne ja hallinto. Nämä ovat asiakohdat, jotka löytyvät tuolta kertomuksesta.

Arvoisa puhemies! Muutamia faktalukuja, jotka kertovat siitä, kuinka merkittävä toimija Yle on suomalaisten arjessa. 95 prosenttia suomalaisista käyttää jotain Ylen sisältöä viikoittain. Tämä luku on edelleen noussut kahdella prosenttiyksiköllä viimeisen vuoden aikana, ja luku on noussut myös alle 45-vuotiaiden keskuudessa. Eli pitkään on ollut huolena se, että Ylen saavutettavuus on heikompi nuoremmissa ikäluokissa kuin korkeamman iän saavuttaneissa, mutta nyt myöskin näiden nuorempien ikäluokkien keskuudessa Ylen seuranta, tavalla tai toisella, on kasvanut. 89 prosenttia suomalaista luottaa Ylen uutisiin, ja sitä pidetään luotettavimpana uutiskanavana Suomessa. Ylipäätään Ylen toimintaan luottaa joko erittäin paljon tai melko paljon 69 prosenttia suomalaisista, mikä sekin on varsin korkea luku. Yle TV1 on edelleen Suomen katsotuin televisiokanava, ja Yle Radio Suomi

Punkt i protokollet PR 4/2019 rd

on Suomen kuunnelluin radiokanava, ja Yle Areena on valittu Suomen parhaaksi brändiksi. Eli Yle on näillä toiminnallisilla mittareilla pärjännyt vuonna 2018 varsin vahvasti.

Vuonna 2018 suurimmat yksittäiset panostukset Yleisradiolla olivat presidentinvaaleihin, USA:n ja Venäjän valtiojohtajien, Putinin ja Trumpin, Suomen huippukokoukseen, Etelä-Korean olympialaisiin ja Venäjän jalkapallon MM-kilpailuihin. Näistä panostuksista, erityisesti näistä suurista urheilutapahtumista, johtuen myöskin Ylen tulos vuonna 2018 päätyi viisi ja puoli miljoonaa euroa miinukselle, kun se edellisellä vuonna on ollut 6,9 miljoonaa euroa positiivinen. Tuloshan Ylellä riippuu nimenomaan näistä kansainvälisistä urheilukilpailuista, eli jos on isoja urheilutapahtumia, joiden lähetys oikeuksista maksetaan isoja summia, niin silloin yleensä tulos menee miinukselle, ja niinä vuosina, kun tällaisia isoja urheilutapahtumia ei ole, niin vastaavasti tehdään jonkun verran plussaa, jotta talous pysyy tasapainossa.

Yle on myös iso työnantaja. Sillä on 3 309 henkilöä töissä, ja tämä työntekijämäärä on vähentynyt 24:llä vuoden 2018 aikana eli käytännössä pysynyt lähes samalla tasolla.

Yle on lisännyt ulkopuolisia ohjelmahankintoja, kuten jo aiemmin tässä sanoin, ja sen lisäksi erilaisia yhteistyöhankkeita kaupallisen median kanssa. Tätä jälkimmäistä pidän erittäin tärkeänä asiana, koska on tietysti välttämätöntä sananvapauden kannalta, että Suomessa pärjää Yle mutta pärjäävät myöskin kaupalliset kanavat — niin valtakunnallisesti, maakunnallisesti kuin paikallisellakin tasolla — jotta kansalaiset saavat riittävän monipuolisen ja luotettavan tiedonvälityksen. Tässä ajassa, jossa me tällä hetkellä elämme, jossa meillä kaikenlaisia valeuutisia ja erilaisia hybridiuhkia on jatkuvasti arjessa läsnä, on äärimmäisen tärkeitä, että tälle laadukkaalle lehdistölle kaikissa sen muodoissa on paikallisesta valtakunnalliselle tasolle riittävästi tilaa.

16.43 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Ylen hallintoneuvoston varapuheenjohtaja, edustaja Satonen kuvasi hyvin Yleisradion viime vuoden tunnuslukuja ja sitä toimintaa myöskin. Myöskin Yleisradion hallintoneuvoston kertomus antaa erittäin hyvän ja laajan näkemyksen yhtiön toiminnasta vuodelta 2018. Tuossa kertomuksessa myös hallintoneuvoston puheenjohtaja kuvaa hyvin, kuinka mediakentän murros on kiihtynyt entisestään ja median käyttö on myöskin yksilöllistynyt, ja se antaa varmaan haasteita pitkälle tulevaisuuteen.

Tässä muuttuneessa toimintaympäristössä korostuu entisestään korkealla ammattitaidolla toimivan luotettavan julkisen palvelun media-yhtiön tärkeys myös tulevana vuosina, uskon näin. Yle kuuluu suomalaiseen elämänmuotoon, ja kansalaiset pitävät tärkeänä, että Suomessa on vahva, monipuolinen, kotimaisia sisältöjä tuottava mediatarjoaja. Ja suomalaiset myöskin luottavat, kuten edustaja Satonen tuossa omassa esittelypuheenvuorossaan totesi, edelleen Yleen ja Ylen tarjontaan ja Ylen uutisiin.

Viime vuoden ehkä merkittävimpiin kehityshankkeisiin kuului muun muassa urheilun kokoavan verkkopalvelun rakentaminen Yle Areenaan. Areenalla onkin jatkossa varmasti yhä kasvava merkitys, ja sitä on ruvettu seuraamaan yhä enemmän, ja myöskin nuoret kansalaiset seuraavat Areenaa entistä enemmän, ja Areenan kautta voi myöskin katsoa ohjelmia jälkikäteen. Sen suosio varmasti lisääntyy.

Samoin tärkeä kehityshanke oli alueuudistuksen valmistelu. Itse uskon, että aluetoimituksilla onkin tärkeä merkitys kansalaisille, ja kansalaisilta tulee hyvinkin paljon viestiä siitä, että säilyttää nimenomaan aluetoimitukset ja kehittää aluetoimituksia. Alueuutisia omalta alueelta seurataan hyvinkin paljon.

Punkt i protokollet PR 4/2019 rd

Sitten kun tuota toimintakertomusta selaa, niin Yleisradion arvot — riippumattomuus, luotettavuus ja ihmisen arvostaminen — ovat hyviä arvoja, ja niiden tulee näkyä myöskin jatkossa Ylen toiminnassa. Me tarvitsemme nimenomaan riippumatonta ja luotettavaa uutisointia jatkossakin.

16.46 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! On mielenkiintoista näin uute-na kansanedustajana huomata, että kun tuossa vähän aikaa sitten me kävimme keskustelua istumapaikkajärjestyksestä, siinä kohtaa sitten täällä oli muutamia edustajia, muun muassa demareista Lindtman ja sitten taas vasemmistosta Arhinmäki, jotka totesivat, että heitä harmittaa niin älyttömän paljon, kun tämä keskustelu ei mene tärkeämpiin asioihin vaan tuollaisesta asiasta keskustellaan, ja nyt kun katson tätä salia, täällä taitaa olla ainoastaan 15 prosenttia, jos nyt oikein laskin, jäljellä keskustelemassa niinkin merkittävästä asiasta kuin Ylestä tai vaikkapa suomalaisesta kirjastokulttuurista tai vaikkapa Sitrasta, eli toisin sanoen tulevaisuuteen satsaamisesta tai muista asioista, mistä nyt keskustellaan. Kyseiset herrat eivät enää täällä ole, mutta keskustellaan nyt tästä Ylestä.

On aivan totta, että totta kai tuollaisella summalla rahaa, mitä Yle käyttää — noin puoli miljardia on budjetti — pystyy tekemään vaikka ja mitä, mutta toinen asia on sitten se, kuinka kustannustehokkaasti asioita tehdään. Tässä hallintoneuvoston raportissa listataan verkkopalvelujen viikkotavoittavuutta esimerkiksi syksyllä 2018, ja täällä selkeästi käy ilmi, että yle.fi/uutiset tavoittaa 36 prosenttia suomalaisista, mutta tätäkin korkeammat lukemat saavat esimerkiksi Iltalehti ja Ilta-Sanomat, mikä on hyvin mielenkiintoista. No tämä vertailu ei ole sitten mitenkään järkevää, kun mennään talouden puolelle. Nimittäin tässä hallintoneuvoston Yle-raportissa — minkä varmaan Yle on niin kuin käsikirjoittanut — on media-alan keskeisten toimijoiden liikevaihto ja vertailu julkisen palvelun yhtiöihin 2017. Tässä kohtaa varmasti olisi tosi mielenkiintoista, että siinä listattaisiin nimenomaan niitä kansallisia toimijoita ja sitä, kuinka paljon rahaa ne ovat käyttäneet, koska äskenkin huomattiin, että saatiin noita kansallisia toimijoita vaikkapa uutispalveluiden ja verkkopalveluiden osalta. Mutta tämä vertailu käy niin, että ensin tässä on listattu kaikki 65 yleisradioyhtiötä Euroopasta yhteen ja laitettu niille oma palkkinsa ja sitten toisessa päässä täällä vertaillaan Amazonia, Microsoftia ja Netflixiä, jolloin meillä nämä suhteet häviävät hyvin nopeasti. Eli toivoisin, että jatkossa näissä raporteissa tehtäisiin myöskin paljon avoimemmin tätä taloudellista vertailua, koska se on kyllä eduskunnan näkökulmasta erittäin merkityksellistä.

Sen lisäksi toivoisin myöskin... Tästä itse asiassa kävin keskustelua jo Aten kanssa aikoinaan silloin kun hän oli Ylessä. He olivat järjestämässä jotain tällaista lobbausiltaa nuorille poliitikoille. Siellä oli hienot ruuat ja oltiin jotain lätkämatsia katselemassa, ja sain hänelle, että toivoisin, että näissä raporteissa — silloinkin luettiin näitä raportteja — paljon selkeämmin tuotaisiin esiin, mikä on ruotsinkielisen ohjelmatuotannon osuus verrattuna suomenkieliseen ohjelmatuotantoon. Esimerkiksi tässä raportissa se hyvin heikosti ilmenee. Täällä on kyllä listattu esimerkiksi vaikkapa hartausohjelmia ja muuta, mutta se kokonaisuus jää hyvin vajaaksi. Sitten kun taas puhutaan siitä, paljonko on käytetty resursseja, niin se jää vieläkin vajaammaksi. Täytyy sanoa, että Ylessä on aika pitkään käytetty ruotsinkieliseen ohjelmatuotantoon aivan suhteettoman paljon rahaa verrattuna siihen, paljonko tässä maassa on suomenruotsalaisia. Nämä eivät kulje missään mielessä käsi kädessä.

Punkt i protokollet PR 4/2019 rd

Kun esitetään perusteita sille, että tarvitaan se tietty kriittinen määrä radiokanavia tai tarvitaan oma kanava, jotta voidaan tarjota mielekkäällä tavalla riittävästi palveluita, niin jos se näin on, miksi tätä samaa argumenttia ei esitetä saamenkielisten Ylen palveluiden osalta? Sielläkinhän tarvittaisiin ehdottomasti nämä samat satsaukset, jotta se minimimäärä saataisiin tuotettua. Eli ruotsinkielisten kohdalla huomataan heti, että toimitaan epäloogisella tavalla ja kulutetaan enemmän resursseja, ja toivon, että jatkossa tähän raportointiin kiinnitetään erityisesti huomiota, koska tämä on yksi niistä rakenteellisista asioista Suomessa, mikä on pielessä. Eli suomenkielisten syrjintä verrattuna ruotsinkielisiin. — Kiitos, arvoisa puhemies.

16.51 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! On todella tärkeää, että Suomessa on luotettavaa ja riippumatonta tiedonvälitystä — erityisesti luotettavia ja riippumattomia uutisvälineitä. On tärkeää, että Yleisradio sitä edustaa, ja on tärkeää, että meillä on kaupallisia toimijoita, jotka myös pystyvät näin toimimaan.

Ylen toiminnalta olen itse aina toivonut sitä, että kun kaikissa Pohjoismaissa on varsin tasokkaat yleisradioyhtiöt, jotka tuottavat uutissisältöä, ajankohtaissisältöä ja toki muita mielenkiintoisia sisältöjä, niin näitä sisältöjä pystyttäisiin jakamaan mahdollisimman tehokkaasti niitä kanavia pitkin, joita kullakin yleisradioyhtiöllä eri maissa on käytettävissään. Tämä varmasti palvelisi sitä tarkoitusta — kun tässä edelläkin viitattiin näihin erikielisiin palveluihin, joita Yleisradio tarjoaa — että näin saataisiin lisätarjontaa muilla kielillä. Esimerkiksi ruotsinkielisten uutislähetysten seuraaminen, joka meille suomenkielisille olisi varmasti kiinnostavaa, myös parantaa ihan käytännön kielitaitoa. Mutta vastaavasti sitten taas Ruotsissa asuu huomattava määrä suomenkielistä väestöä, ja ehkä myös heille entisen kotimaan tai isovanhempien kotimaan uutiset, ajankohtaisasiat voisivat olla kiinnostavia, niin kuin sitten yleensä siellä nuorten suomen kieltä harjoittelevien kannalta olisi hyvä sitä kieltä käytännössä arjessakin päästä kuulemaan.

Tässä mielessä esittäisin vetoomuksen sinne Ylen suuntaan, että niitten ohjelmien osalta, joissa ei tule mitään tekijänoikeuskorvauksia taikka muita kysymyksiä vastaan, tätä tarjonnan jalkauttamista käytettävissä olevia kanavia pitkin ristiin kaikissa Pohjoismaissa mietittäisiin. Uskon, että siitä olisi lisäarvoa kaiken kannalta.

16.53 Marko Asell sd: Arvoisa puhemies! Ylen kertomus vaikutti hyvältä ja kattavalta. Se oli helppolukuinen. Koska Yle tavoittaa 95 prosenttia kansasta ja myöskin luotettavuus on erittäin suurta, niin se on ainakin omasta mielestäni laadullisestikin ihan ykkösmedia Suomessa — vähättelemättä nyt muita laatumedioita, joilla tässä on entistä enempi haasteita tehdä laatujournalismia, joka perustuu oikeaan tietoon, tässä kun on paljon näitä valemedioita, jotka tämän tiedonvälityksen alustoja myöskin ovat vallanneet. Mutta toisaalta sitten niitten määrän lisääntyminen lisää tietysti Ylen ja muun laatujournalismin kysyntää, koska ihmiset haluavat oikeaa tietoa ja faktaa. On se sitten omaan mieleen tai ei, niin faktaa tarvitaan.

Lueskelin vähän noita prosentteja, mitä siellä nyt on ollut lähinnä televisio-ohjelmien ja -tuotannon puolella, ja se oli hieman yllätys, että esimerkiksi urheilun osuus on vain 11 prosenttia. Itse tietysti haluaisin ehkä enempikin nimenomaan urheilua sitten nähdä televisiosta, mutta ehkä kuitenkin, jos ei nyt prosentteja sille lisättäisi, etteivät ne olisi muista tärkeistä asioista pois — onhan se mitattu, totta kai, varmasti, kuinka paljon kysyntää niille on — niin ainakin semmoista monipuolisuutta haluaisin enempi. Se on tullut monipuolisem-

Punkt i protokollet PR 4/2019 rd

maksi kyllä, mutta lisää sellaista, että tulee vaihtoehtoja ja tietoa sitten myöskin erilaisista urheilu- ja liikuntamahdollisuuksista. Se on tärkeää myöskin meidän nuorisolle, koska myöskin he näkevät sitä television ja medioiden kautta. Kun puhutaan siitä, että lasten ja nuorten pitäisi löytää esimerkiksi harrastuksia, niin mistä muualta kuin medioista? Tässä tietysti Ylelläkin on iso merkitys.

Sitten vielä tämmöistä toivoisin: Ylen arkistossahan on paljon materiaalia, vanhoja juttuja vuosikymmenten ajalta, ja ne tuntuvat ehkä olevan aika hankalia ja kalliita saada. Jos sieltä tilaa jotain, niin siellä joku editoi ja se maksaa tietysti. Ne tuntipalkat eivät ole kovin pieniä sillä lailla, kun niitä nyt vaikka yksityisenäkin tilaa — ja varmaan yrityksillä on sama juttu. Jos niitä arkistoja pääsisi jollain systeemillä vähän helpommin avaamaan ja selaamaan itsekin, niin se voisi olla tulevaisuutta ja myöskin kaupallisesti Ylen kannalta parempi.

16.55 Joonas Könttä kesk: Arvoisa puhemies! Ehkä muutama huomio tähän raporttiin, mutta tuosta edustaja Tynkkysen hyvästä puheenvuorosta kuitenkin sellaisen huomion teen, että se rooli, mikä Ylellä on verrattuna vaikkapa iltapäivälehtiin, on kovin erilainen, ja toivon, että Yle ei sellaiseen klikkijournalismiin tule menemään. Mutta yhtä kaikki, minusta edustaja Tynkkysen huomio siitä, että tehdään raportointia, jolla on selkeä tarkoitus, on erittäin hyvä.

Edustaja Satonen kertoi hyvin kattavasti tästä Ylen merkityksestä suomalaisille ja Suomelle. Nämä aiemman eduskunnan tekemät linjaukset rahoituksesta ja suhteesta kaupalliseen mediaan on todella tärkeitä huomioida siinä tulevaisuustyössä, mitä Ylen suhteen tehdään tässä talossa. Tasapaino kaupallisten toimijoiden kanssa on tehtävä taiten.

Antaisin erityiskiitoksen Ylelle yhä paremmasta palvelusta erityisesti ulkosuomalaisia kohtaan. Olen itse ollut ulkosuomalainen eräässä vaiheessa elämääni, ja minusta ne palvelut ovat parantuneet vuosi vuodelta.

Tässä Ylen työssä on todella paljon mahdollisuuksia. Omaan tuotantoon tulee panostaa ja samalla, aivan kuten nyt on tehty, huomioida nämä kotimaiset toimijat, kotimaiset tuotantoyhtiöt ja myös pienet tuotantoyhtiöt. Tässä Ylen mahdollisuudet ovat nimenomaan laadussa. Me olemme nyt nähneet useita laadukkaita tuotantoja, joissa on myös isoja, isoja mahdollisuuksia vientiin.

Ennen kaikkea luotettavuus ja toimituksellinen riippumattomuus ovat Ylen vahvuuksia, ja niistä meidän pitää pitää huolta. Meidän pitää taata se itsenäisyys, ja meidän pitää huomioida erityisesti informaatiosodankäynti, ihan niin kuin edustaja Satonen aiemmin mainitsi. Tätä näkökulmaa ei minusta 2020-luvulla saa missään nimessä unohtaa. Meidän tulee turvata riippumaton ja lahjomaton media myös vallan vahtikoirana ja tämän talon vahtikoirana. Näen tässä Ylellä erittäin ison roolin. Ylen toiminta ja ylipäätään se, että meillä on Suomessa sananvapaus ja lahjomaton media, on suomalaisen demokratian tae ja turva, ja minä uskon ja toivon, että tämä talo tulee sitä puolustamaan. — Kiitos.

16.58 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Yle puhuu tässä hallintoneuvoston raportissa missiosta, visiosta ja arvoista, ja mission kohdalta todetaan, että Yle vahvistaa suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria. Nyt täytyy kyllä sanoa Ylen ohjelmatarjonnan uutisoinnin näkökulmien osalta, että kyseenalaistan, onko Yle hoitanut oikealla tavalla omaa missiotaan, ja toivon, että tulevassa raportissa, mikä tehdään sitten taas tästä vuodesta, perusteellisemmin avataan esimerkiksi juurikin tätä missiota. Esimerkiksi viime

Punkt i protokollet PR 4/2019 rd

syksynä Yle rahoitti Seinäjoen arabikevät -dokumenttia, jota kuvattiin ja josta käytiin neuvotteluja sitten taas tämän dokumentin tekijän kanssa, siitä vaadittiin erilaisia versioita. Tällaiset dokumentit olisivat juurikin sitä Ylen ohjelmatuotantoa, joka voisi nimenomaan paljastaa sellaisia asioita tästä yhteiskunnasta, joita korjaamalla tämä yhteiskunta voisi todellakin olla eheämpi, vahvempi yhteiskunta, mutta tällaisia yritetään sitten taas sensuroida.

Toisaalta arvojen osalta tässä raportissa todetaan, että Ylen arvot ovat riippumattomuus, luotettavuus ja ihmisen arvostaminen, ja kyllä tässäkin kohtaa joutuu aika koville usko siihen, toteutetaanko näitä arvoja. Kun esimerkiksi juurikin viime syksynä valmistellussa ja tänä vuonna julkaistussa Ylen vaalikoneessa, vaali-chatbotissa nuorille, ihan ensin kerrottiin, miten asioista pitää ajatella esimerkiksi vaikkapa transasioiden tai ilmaston tai hakkuiden suhteen, ja sen jälkeen kysyttiin, että mitä mieltä olet, niin minä en pidä tällaista millään tavalla riippumattomana enkä luotettavana. Ja kun tiedän, että Ylen pomot tätä keskustelua todellakin kuuntelevat, niin vahva viesti heidän suuntaansa on se, että näiden asioiden osalta todellakin pitää tehdä tarkempaa raportointia nyt tulevan vuoden osalta ja tässä raportissa ainakin tämä analyysi oli jäänyt aivan liian heikoksi. — Kiitos.

17.00 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Vielä sellaisia asioita, mitä itselläni näistä puheenvuoroista on noussut nyt mieleen — Asell käytti hyvän puheenvuoron, samaten myös Tynkkynen on käyttänyt hyviä puheenvuoroja. Haluan kahta asiaa kommentoida.

Elikkä meidän Yleisradion tulisi voimakkaammin tukea nuorisourheilua sillä tavalla, että he oikeasti tekisivät näistä Suomessa paljon menestystä saaneista urheilulajeista ohjelmia. Tämä suomalaisten urheilijoiden menestys ja kilpailutilanteet auttavat meidän omaa nuorisoamme pysymään niin sanotusti kaidalla tiellä ja pysymään mukana urheilussa. Olen itse läheltä seurannut erästä yksilölajia, ja valitettavan heikosti siitä on ollut ohjelmatarjontaa nähtävissä Yleisradiossa. Elikkä toivoisin, että tähän Yle panostaisi jatkossa.

Sitten tuo Seinäjoen arabikevät -dokumentti, mitä Yleisradio piti islamofobisena ja maahanmuuttovastaisena — en tarkkaan muista niitä sanoja, mitkä ne olivat. Kuitenkin sellainen kuva on itselläni tullut tästä asiasta — olen aika läheltä seurannut tuota dokumenttia, olen nähnyt sen kahdesti — että mielestäni se on tällaista ongelmien poliittista sensurointia. Tämä arabikevätdokumentti olisi tullut näyttää omassa aikataulussaan ennen näitä vaaleja. Tämä on ihan selkeästi nyt siirretty eduskuntavaalien ja eurovaalien jälkeiseen aikaan. Nyt se näytetään sellaisena dokumenttina kuin se on ollutkin, ja nyt se ilmeisesti ei enää näitä aikaisemmin mainittuja kriteerejä täytä, jotka se vielä ennen vaaleja täytti. Elikkä tässä niin kuin näkyy mielestäni sellainen poliittinen suuntautuneisuus jonkun asian puolesta tai jotakin asiaa vastaan. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Ja sitten vielä Yleisradion hallintoneuvoston varapuheenjohtaja, edustaja Satonen.

17.03 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Ihan sellainen kommentti tästä, kun mennään näiden yksittäisten ohjelmien tasolle, pitäisikö tulla enemmän urheilua ja minkätyypistä urheilua ja pitäisikö joku dokumentti näyttää vai ei: Kuten edustaja Tynkkynen sanoi, niin toki Ylen johto tätä keskustelua varmaan kuuntelee, ja se on hyvä. Sinnepäin voi toki viestiä viedä, mutta haluaisin tässä tuoda esille sen, että Ylen hallintoneuvosto ei ole sellaisessa asemassa, että se päättää ohjelmapolitiikasta, vaan nimenomaan on tehty linjaus

Punkt i protokollet PR 4/2019 rd

siitä, että siinä on palomuri, koska minä luulen, että sellaisessa järjestelmässä ja maassa, jossa poliitikot päättävät siitä, mitä Yleisradio näyttää, kukaan meistä ei halua elää. Eli se on ihan selkeä ratkaisu. Nämä isomman luokan linjanvedot tehdään hallintoneuvostossa mutta ei sillä tasolla, mitä ohjelmia näytetään. Tämän sanon siitäkin huolimatta, että minustakin olisi hyvä, että esimerkiksi urheilua tulisi sieltä enemmän ja myöskin muita lajeja kuin mitä yleensä aina näytetään.

Sitten toinen sellainen asia, joka tässä keskustelussa on noussut esille ja johon myöskin edustaja Tynkkynen kiinnitti huomiota, on Ylen näkyvyys netissä. Tämä on itse asiassa erittäin hyvä havainto, ja tästä asiasta on todella paljon myöskin keskusteltu. Minä en ole ihan varma, onko se järkevää, että Ylen pitäisi olla kaikissa mahdollisissa sektoreissa markkinajohtaja ja vielä ylivoimaisesti suurin markkinajohtaja, koska kannan todella paljon huolta siitä, että nimenomaan esimerkiksi kaupallinen lehdistö ja erityisesti meidän maakuntalehtemme, paikallislehtemme ja myöskin mainostelevisio Nelonen tulevat pärjäämään tässä kilpailussa. Esimerkiksi maakuntalehdille nämä maksulliset nettisivustot ovat hyvin tärkeitä, ja jos Yle on siellä jatkuvasti kilpailemassa ilmaisella tarjonnalla, niin se saattaa viedä mahdollisuuden näiltä maakunnallisilta toimijoilta. Koska tilattavien lehtien määrä kuitenkin vähenee koko ajan, uutta liiketoimintaa pitää silloin hakea sähköiseltä puolelta. Tämä rajanveto on hyvin tarkka siinä, missä Yle toimii, jotta ei viedä toimintaa pois kaupalliselta lehdistöltä, koska me tarvitsemme sekä Yleä että kaupallista lehdistöä, kaupallista televisiota, kaupallista radiotoimintaa.

Haluaisin vielä lopuksi sanoa sen, että mielestäni edustaja Kenttä käytti erinomaisen puheenvuoron tästä kokonaisuudesta, mikä kaikkineen on Yleisradion ja radion rooli suomalaisessa yhteiskunnassa ja minkä takia me tällaista instrumenttia tässä tarvitsemme. Vahvan Ylen lisäksi me tarvitsemme ehdottomasti paikallisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti toimivaa kaupallista lehdistöä ja radio- ja tv-toimintaa.

17.06 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tässäkin keskustelussa, samaten kuin monessa muussakin yhteydessä tietysti, on käyty hyvinkin paljon debattia siitä, mikä on Yleisradion hallintoneuvoston rooli ja mikä on sitten Yleisradion hallituksen rooli ja mikä on sitten toimitusten rooli, se on varmaan jatkuvaa keskustelua. Käytännössähän Yleisradion hallintoneuvosto päättää strategiasta, ja sen jälkeen operatiivinen toiminta lähtee sitä kautta pyörimään. Se strategia antaa Ylen toiminnalle suuntaviivat, joiden pohjalta yhtiön hallitus sitten päättää tarjonnan linjauksista ja tärkeimmistä uudistushankkeista, ja yhtiön sisältöä koskevista päätöksistä vastaavat sitten sananvapauslain nojalla nimetyt vastaavat toimittajat. Tämä on se järjestelmä.

Itsekin olen Yleisradion hallintoneuvoston jäsen, ja kokouksissa ollaan kyllä käyty monta kertaa hieman keskustelua ohjelmien sisällöstä ja siitä, mitä toivottaisiin lisää, ja itse kyllä entisenä urheiluihmisenä ja miksei urheilua seuraavana ihmisenä toivoisin, että Yleisradiolta näytettäisiin, nimenomaan näillä maksuttomilla kanavilla, enemmän suomalaista urheilua, ja sitä seurattaisiin entistä enemmän. Kannatan lämpimästi sitä linjaa, että niitä urheiluohjelmia tulee — niitä ihmiset haluavat seurata, kaiken ikäiset ihmiset, nuoretkin. Nuoret saavat niistä urheilijoista myöskin esikuvia, ja sitä kautta viedään Suomea ja suomalaisuutta eteenpäin.

Kaiken kaikkiaan tärkeintä kuitenkin on Yleisradion toiminnassa se, että se on riippumaton tiedonvälittäjä ja jakaa tietoa nyt ja myöskin tulevaisuudessa.

Punkt i protokollet PR 4/2019 rd

17.08 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Satonen tuossa puhuu siitä asiasta, kuinka Yle paikallisesti maakunnissa saattaisi ehkä hieman viedä sitten kaistaa näiltä yksityisiltä toimijoilta ja mediayhtiöiltä. Voin tavallaan niin kuin teorian tasolla ymmärtää tuon näkökohdan, mutta sitten taas kun on käynyt keskustelua maakunnallisesti, niin kyllä siellä toivotaan, että Yle olisi myöskin paikallisesti vahva. Sitten kun puhutaan vaikkapa esimerkiksi demokratiasta kunnallistasolla, ei vain valtakunnan tasolla vaan kunnallistasolla, niin ilman sitä, että me kohdennamme Ylen sisällä niitä resursseja niin, että maakunnallisesti pystytään tekemään uutisointia, meillä saattaa olla sellainen tilanne, että siellä on yksi maakuntalehti, joka uutisoi kaikesta valtuustotoiminnasta. En nyt lähde sanomaan ääneen, mihin puolueeseen kukin lehti on kallellaan, mutta ollaan huomattu kyllä maakunnissa, että jos siellä olisi se ainut yksi maakuntalehti, se uutisointi ei välttämättä olisi niin monipuolista vaan saattaisi olla turhan näkökulmittunutta. Siksi Ylen sisällä niitä resursseja pitäisi jakaa järkevämmiin, niin että maakunnallisestikin pystytään haastamaan ja on sitä dialogia myöskin journalismissa.

Voin kyllä lämpimästi yhtyä noihin sanoihin, mitä edustaja Könttä tuossa aikaisemmin sanoi, että me tarvitsemme vieläkin enemmän siihen suuntaan menemistä, että Yle keskittyy kotimaisiin tuotantoihin. On aivan järjetöntä, että vieläkin — vieläkin — liian iso osa Ylen rahoituksesta, suoraan sanottuna meidän suomalaisten veronmaksajien rahoista, maksetaan ulkomaalaisten elokuvantekijöitten, varsinkin dokumentintekijöiden, ja muiden taskuihin, kun meidän pitäisi tukea niitä omia tekijöitä. Varsinkin dokumenttien osalta me pystymme tekemään todella laadukasta ohjelmaa, niin kuin esim. MOT on, mutta tätä saisi olla lisää näitten ulkomaisten dokumenttien sijaan. Uusi sukupolvi Suomessa käyttää jo tosi paljon Netflixiä ja muita palveluja, missä he itse tilaavat ja katsovat näitä ulkomaisia ohjelmia. Ei voi olla niin, että sen lisäksi vielä meidän verorahoista toista reittiä maksetaan ulkomaalaisille tuotannoille, vaan sen suunnan pitää olla vieläkin enemmän kotimaisiin tuotantoihin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Vielä hallintoneuvoston varapuheenjohtaja, edustaja Satonen.

17.10 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin pahoittelut siitä, että taisin puhua edustaja Kentästä, vaikka tarkoitin edustaja Könttää, mutta se siitä.

No, sitten vielä tästä, minkä edustaja Tynkkynen nosti esille maakuntalehtien ja maakuntalehtien nettisivujen ja Ylen välisestä kilpailusta tai rinnakkaiselosta. Täytyy sanoa, että tässä olen kyllä edustaja Tynkkynen kanssa vahvasti samaa mieltä. On ihan totta, että jos otetaan vaikka esimerkkinä pienimmistä maakunnista Lappi, niin jos on niin, että siellä ei toimi Lapin Kansa tai siellä ei toimi Yle Lappi vaan vain jompi kumpi niistä, niin ilman muuta se vähentää merkittävästi silloin sitä kansalaisten saamaa tiedonvälitystä siellä, jos se tulee vain yhdestä lähteestä. Eli tämä on äärimmäisen tärkeä asia. Mutta juuri sen takia, että tämä toteutuu, täytyy myös huomioida se, millaiset ovat ne todelliset toimintaedellytykset niillä kaupallisilla toimijoilla, ettei käy niin, että meillä on sitten osassa maata sellainen tilanne, että siellä toimii ainoastaan Yle ja sitten ehkä paikallislehtiä mutta ei esimerkiksi maakuntatason lehtiä.

Jo silloin, kun tämä parlamentaarinen työryhmä istui ja käytiin tätä hyvin perusteellisesti läpi, meillä oli sellaisia alueita, missä maakuntalehtien toimintaedellytykset olivat varsin heikkoja. Nyt kun taloustilanne on jonkun verran parantunut, niin tämä tilanne on hiukan

Punkt i protokollet PR 4/2019 rd

helpottunut, mutta edelleen on niin, että varsinkin niissä pienemmissä maakunnissa, joissa väkimäärä vähenee ja tilattavien lehtien määrä vähenee, se talousyhtälö, jolla se maakuntalehti siellä pyörii, koko ajan vaikeutuu. Ja se on kyllä tosi tärkeä juttu, että ne maakuntalehdet myöskin säilyttävät asemansa, koska meidän maakuntalehdistö kauttaaltaan on kuitenkin varsin laadukasta. Se paikallislehdistön asema on siinä suhteessa vähän parempi, että Ylekkään ei sitten taas oikeastaan pysty sen paikallislehdistön kanssa kilpailemaan. Sitten meillä on tietysti ilmaisjakelulehdistö vielä erikseen, joka sekin osittain tuottaa ihan laadukasta uutismateriaalia, mutta ei meillä ole ikään kuin varaa menettää yhtään osaa tästä järjestelmästä, jotta meillä ei heikkene kansalaisten saama monipuolinen tiedonvälitys, ja sen takia tätä asiaa täytyy kokonaisuutena pystyä tarkastelemaan.

Ensimmäinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. Lisää urheilua telkkariin ja erityisesti mitalisuorituksia.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till kommunikationsutskottet.